

ដំណើរការពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ ជំនិញ ៣ របស់ប្រទេសកម្ពុជា ៖ យេនឌ័រ ៤ ឆ្នាំ

វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តអនុសាសន៍ដែលរដ្ឋាភិបាលទទួលយកទាក់ទងនឹងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការរើសអើង អំពើហិង្សាលើស្ត្រី ក្មេងស្រី និងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ

និយមន័យ

ដំណើរការពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ («យូភីអ») គឺជាយន្តការមួយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ («អ.ស.ប») ដែលបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តសិទ្ធិមនុស្សនៃរដ្ឋជាសមាជិកទាំងអស់។ ក្នុងអំឡុងពេល យូភីអ រដ្ឋស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យធ្វើការពន្យល់អំពីវិធានការដែលខ្លួនបានអនុវត្តក្នុងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស ហើយរដ្ឋជាសមាជិក អ.ស.ប ផ្សេងៗទៀតផ្តល់អនុសាសន៍អំពីវិធីដែលរដ្ឋអាចធ្វើឱ្យស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សបានល្អប្រសើរ។

លទ្ធផល យូភីអ ជំនិញ ៣ របស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ៖

យូភីអ ជំនិញ ៣ របស់ប្រទេសកម្ពុជា

- នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ រដ្ឋជាសមាជិកនៃ អ.ស.ប ចំនួន ៧៣ បានផ្តល់អនុសាសន៍ចំនួន១៩៨ ដល់ប្រទេសកម្ពុជា។
- នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា («រដ្ឋាភិបាល») បានទទួលយកអនុសាសន៍ចំនួន១៧៣ ដែលគ្របដណ្តប់លើបញ្ហាផ្សេងៗដូចជា សិទ្ធិដីធ្លី សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ ការការពារអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស សិទ្ធិកុមារ និងសិទ្ធិស្ត្រី ជាដើម។

ក្នុងចំណោមអនុសាសន៍ទាក់ទងនឹងស្ត្រីដែលរដ្ឋាភិបាលបានទទួលយក មានអនុសាសន៍ជាច្រើនដែលតម្រូវឱ្យរដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ក្នុងការបង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការដោះស្រាយការរើសអើង និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ៖

អនុសាសន៍ដែលបានទទួលយក

- ១១០.១៣២. ជម្ងឺ៖ ឧបសគ្គនានា ដើម្បីទទួលបានយុត្តិធម៌សម្រាប់ស្ត្រីជនរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សា។
- ១១០.១៧១. ពង្រីកកិច្ចប្រឹងប្រែង ដើម្បីលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្សសម្រាប់ស្ត្រី និងប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ព្រមទាំងអាជីវកម្មលើស្ត្រី និងកុមារ។
- ១១០.១៧៣. បន្តយន្តការកំពុងអនុវត្ត សម្រាប់សមភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រី។
- ១១០.១៧៤. និង ១១០.១៧៦ បន្តការអនុវត្តគោលនយោបាយសមភាពយេនឌ័រ ដើម្បីធានាការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងគ្រប់វិស័យ និងកម្មវិធីទាំងអស់។
- ១១០.១៧៥. បន្តពង្រឹងកម្មវិធីដោះស្រាយបញ្ហារើសអើងប្រឆាំងស្ត្រី និងក្មេងស្រី និងលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ។
- ១១០.១៧៧. បង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទ្វេដង ដើម្បីលុបបំបាត់ការរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រីក្នុងវិស័យច្បាប់ និងបញ្ចប់ការអនុវត្តជម្រះក្រោមថ្នាក់ និងផ្គត់ផ្គង់មានលក្ខណៈរើសអើង ដែលធ្វើឱ្យស្ត្រីកម្ពុជាភ្ញាក់ខ្លាចជាជនរងគ្រោះ។
- ១១០.១៧៨. បន្តអនុវត្តវិធានការនានា សំដៅលើកម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី រួមទាំងការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រី។
- ១១០.១៧៩. ធានានូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃអំពើហិង្សា និងការរើសអើងដោយហេតុផលយេនឌ័រ ព្រមទាំងធានានូវការផ្តល់អំណាចដល់ក្រុមងាយរងគ្រោះទាំងអស់។
- ១១០.១៨០. ពង្រឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ក្រុមងាយរងគ្រោះបំផុត ដូចជា ស្ត្រី កុមារ និងជនមានពិការភាព ព្រមទាំងដើម្បីបង្ការ និងប្រយុទ្ធប្រឆាំងពលកម្មកុមារ និងអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ក៏ដូចជាទម្រង់ដទៃទៀតនៃអំពើហិង្សារួមទាំងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារផងដែរ។
- ១១០.១៨១. ពង្រឹងតួនាទី និងឋានៈរបស់ស្ត្រី ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ និងការការពារសិទ្ធិកុមារ និងសិទ្ធិជនមានពិការភាពក្នុងសង្គម។
- ១១០.១៨២. ផ្តល់វត្តមានបណ្តាលជាកាតព្វកិច្ចស្តីពីនីតិវិធីផ្តន្ទាទោសលើករណីអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ ដល់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ និងមន្ត្រីតុលាការ។
- ១១០.១៨៣. បែងចែកធនធានមនុស្ស និងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់សេវាច្រកចេញចូលតែមួយ ឱ្យបានយ៉ាងតិច៥មណ្ឌល នៅត្រឹមឆ្នាំ២០២៤ សម្រាប់ផ្តល់សេវាកម្មគាំទ្រដោយឥតគិតថ្លៃជូនជនរងគ្រោះនៃអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ។
- ១១០.១៨៤. ធ្វើការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានទូលំទូលាយអំពីករណីអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ព្រមទាំងធានាថាជនល្មើសត្រូវបានផ្តន្ទាទោសហើយជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានសំណងសមរម្យ។
- ១១០.១៨៥. ធ្វើកំណែទម្រង់ច្បាប់ជាតិ ដើម្បីពង្រឹងការការពារស្ត្រីនិងកុមារប្រឆាំងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ។
- ១១០.១៨៦. ពង្រឹងយន្តការតុលាការ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ និងក្នុងគ្រួសារ និងការជួញដូរមនុស្ស ព្រមទាំងអនុវត្តកម្មវិធីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការអប់រំអំពីបញ្ហាទាំងនេះ។

តាមរយៈការទទួលយកអនុសាសន៍ទាំងនេះ រដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការអនុវត្តអនុសាសន៍ទាំងនេះឱ្យបានមុនការពិនិត្យនៅជំហានក្នុងឆ្នាំ២០២៤។

ចំណុចបញ្ជាក់

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៩ រដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តគោលនយោបាយមួយចំនួនដើម្បីដោះស្រាយការរើសអើង និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី ព្រមទាំងលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនៅកម្ពុជា ដូចជា ៖

- ដាក់ចេញផែនការសកម្មភាពជាតិ ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី សម្រាប់រយៈពេលអនុវត្តពីឆ្នាំ២០១៩ ដល់ឆ្នាំ២០២៣ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ក្នុងគោលបំណងទប់ស្កាត់ ការឆ្លើយតប និងដោះស្រាយអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រីឱ្យបានកាន់តែប្រសើរ,
- ក្រសួងកិច្ចការនារីបានអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ នារីរតនៈទី៥ សម្រាប់រយៈពេលអនុវត្តប្រាំឆ្នាំ ពីឆ្នាំ២០១៩ ដល់ឆ្នាំ២០២៣ ដើម្បីជំរុញការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ និងការបង្កើនភាពអង្គុយដល់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី ក្នុងនោះរួមទាំងការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី និង

- ការចុះអនុស្សរណៈយោគយល់រវាងក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីស្ត្រី និងគណៈមេធាវីកម្ពុជាក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ ដើម្បីពង្រឹងនិងពង្រីកការផ្តល់សេវាការពារកិច្ចដល់ជនរងគ្រោះក្រីក្រដែលរងនូវអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលច្បាប់អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រដល់មន្ត្រីអាជ្ញាធរ។

ចំណុចនៅពុំទាន់បានអនុវត្ត

ទន្ទឹមនឹងការសម្រេចបាននូវវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យសារមួយចំនួនចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៩ មក រដ្ឋាភិបាលនៅពុំទាន់បានចាត់វិធានការជាក់លាក់គួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការអនុវត្តអនុសាសន៍ដែលទទួលយកឱ្យបានពេញលេញនៅឡើយទាក់ទងនឹងការលុបបំបាត់ការរើសអើង និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រីព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ដូចជា ៖

- នៅមានផ្នត់គំនិតរើសអើងយេនឌ័រធ្ងន់ធ្ងរនៅក្នុងទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី វប្បធម៌ និងសង្គម នៅកម្ពុជា និងមានការរើសអើង និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រីពីសំណាក់មជ្ឈដ្ឋាននានា,
- ពុំមានច្បាប់ច្បាស់លាស់ក្នុងការកំណត់និយមន័យនៃការរើសអើង និងហាមប្រាមនូវរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើង ក្នុងនោះរួមទាំងលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី,
- កង្វះគ្របខ័ណ្ឌច្បាប់ជាតិជាធរមាន រវាងដល់ការការពារដល់ស្ត្រី និងក្មេងស្រីឱ្យបានពេញលេញពីរាល់ទម្រង់នៃអំពើហិង្សា ដូចជា ច្បាប់ស្តីពីអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារផ្តល់និយមន័យមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទាក់ទងនឹងការបង្កាបហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ដែលបានធ្វើឱ្យមានការខកខានក្នុងការការពារស្ត្រី និងក្មេងស្រី ពីករណីនៃការរំលោភបំពានក្នុងគ្រួសារជាដើម, ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ចែងនិយមន័យបទល្មើសទូលំទូលាយពេកដែលនាំឱ្យមានការកំណត់បទល្មើសចំពោះការប្រកបរបរផ្លូវភេទ ហើយច្បាប់ស្តីពីការងារមិនបានចែងទាក់ទងនឹងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងពុំបានកំណត់ថាតើសកម្មភាពដូចម្តេចចាត់ទុកជាការបៀតបៀនផ្លូវភេទនោះឡើយ ដែលធ្វើឱ្យខកខានក្នុងការដោះស្រាយការបៀតបៀនផ្លូវភេទនៅកន្លែងការងារឱ្យបានត្រឹមត្រូវ,
- ការផ្តល់បដិភាគធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកទេសមិនគ្រប់គ្រាន់ដល់ក្រសួងកិច្ចការនារី រវាងស្នូលដល់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពទាក់ទងនឹងយេនឌ័រនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ,
- កង្វះគោលនយោបាយនៃការផ្តល់ជំនួយផ្លូវច្បាប់ឱ្យបានទូលំទូលាយ កង្វះមេធាវី និងថវិកាគាំទ្រដល់ការផ្តល់សេវាជំនួយផ្លូវច្បាប់បង្កជាឧបសគ្គដល់ជនរងគ្រោះនៃអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌ ព្រមទាំងកង្វះការផ្តល់ការគាំទ្រសំខាន់ៗផ្សេងៗទៀតដល់ជនរងគ្រោះ,
- វប្បធម៌នៃការបន្ទោសជនរងគ្រោះ កង្វះការស៊ើបអង្កេត និងវិធានការច្បាប់ក្នុងករណីហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ ដោយសារពុំមានតុលាការដែលមានជំនាញ និងអង្គភាពនគរបាលដែលទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលពិសេស ព្រមទាំងកង្វះការបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រដល់មន្ត្រីនគរបាលទូទៅ ធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះមិនមានលទ្ធភាពក្នុងការការពារករណីអំពើហិង្សាទាំងនេះ និងដាក់ពាក្យបណ្តឹង ដោយសារកង្វះទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរ,
- ស្ត្រីនៅក្នុងសហគមន៍ដែលពុំទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ (ដូចជា ស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិច ស្ត្រីនៅតំបន់ជនបទដាច់ស្រយាល អ្នកប្តូរភេទជាស្ត្រី ស្ត្រីមានពិការភាព ឬស្ត្រីប្រកបរបរផ្លូវភេទ) បន្តប្រឈមនឹងឧបសគ្គក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌,
- វិសមភាពនៃភាពជាតំណាងស្ត្រីក្នុងតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនៅគ្រប់វិស័យក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រួមទាំង ក្នុងរដ្ឋាភិបាល តុលាការ និងភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ និង

- អាជ្ញាធរកម្ពុជាតែងតែជ្រើសរើសជម្រើសបែបហិង្សា ក្នុងនោះរួមទាំងការបៀតបៀនផ្លូវភេទលើស្ត្រីកម្ពុជាដែលអនុវត្តសិទ្ធិសេរីភាពមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ដូចជា ស្ត្រីដែលចូលរួមក្នុងការធ្វើកិច្ចការ និងការប្រមូលផ្តុំដោយសន្តិវិធី (ដូចជា កូដិករណាហ្គាវីលីដ និងក្រុមស្ត្រីប្រឹក្សាជាដើម) ដែលការប្រព្រឹត្តទាំងអស់នេះពុំទទួលបានការផ្តន្ទាទោសឡើយ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ទន្ទឹមនឹងការសាទរចំពោះកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ និងលុបបំបាត់នូវរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើង និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី តាមរយៈការអនុវត្តគោលនយោបាយជាក់លាក់មួយចំនួននោះ រដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ត្រូវចាត់វិធានការជាក់លាក់ក្នុងការអនុវត្តអនុសាសន៍ដែលបានទទួលយកឱ្យបានពេញលេញ និងធានាលុបបំបាត់ការរើសអើង និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី ព្រមទាំងសម្រេចសមភាពយេនឌ័រឱ្យបាននៅកម្ពុជា។

បញ្ឈប់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី